

افزایش جنگنده‌های روسیه در خاک سوریه

دولت روسیه پروتکل توافق با سوریه را در اختیار رئیس‌جمهور این کشور قرار داد. این پروتکل برای استقرار یک گروه از نیروی هوایی روسیه در اراضی سوریه است که در ۱۸ ژانویه به امضا رسید. این پروتکل توسط پوتین در مجلس دوما و مجمع فدرال ارائه شده و به تصویب خواهد رسید.

نگاه

مدیرکل سازمان منع گسترش سلاح‌های شیمیایی:

مدیون قربانیان سردشت هستیم

احمد اوزمچو، مدیرکل سازمان منع گسترش سلاح‌های شیمیایی در آستانه سفر به جمهوری اسلامی ایران و همزمان با سی امین سالگرد حمله به سردشت با سلاح‌های شیمیایی، پیامی را صادر کرد. وی در پیام خود ضمن تسلیت به مناسبت شهید و مصدوم شدن تعداد زیادی از مردم شهرستان سردشت، با خانواده‌های قربانیان و مصدومان این حادثه ابراز همدردی کرد. احمد اوزمچو حادثه سردشت را از جمله حوادثی خوانده است که توجه جهانیان را به ابعاد وحشتناک استفاده از سلاح‌های شیمیایی جلب کرده و منجر به مذاکرات بین‌المللی برای رهایی از سلاح‌های شیمیایی شده و سرانجام پس از ۱۰ سال این مذاکرات منجر به منع جهانی سلاح‌های شیمیایی و تاسیس سازمان منع گسترش سلاح‌های شیمیایی شده است.

مردم ایران، قربانی تسلیحات شیمیایی

اوزمچو در پیام خود آورده است: «۳۰ سال پیش در ۲۸ ژوئن ۱۹۸۷ مردم صلح‌دوست سردشت در ایران، قربانی حمله وحشیانه سلاح‌های شیمیایی شدند. این روز وحشتناک دربردارنده مرگ و تحمل آلام برای مردم سردشت بود. بسیاری از ایشان درگذشتند و افرادی که باقی ماندند برای همیشه با آثار مصدومیت و خاطره از دست دادن عزیزان شان زندگی کردند. من به نمایندگی از سوی سازمان منع سلاح‌های شیمیایی به مردم سردشت عمیق‌ترین تسلیت‌ها را ابراز کرده و نسبت به ادامه حمایت از ایشان اطمینان می‌دهم. متأسفانه این حادثه از جمله حوادث غم‌انگیزی بود که توجه جهانیان را به پتانسیل‌های وحشتناک سلاح‌های شیمیایی معطوف کرده و ضرورت انجام مذاکرات بین‌المللی برای رهایی از این بلائی دهشت‌بار را مشخص ساخت. ۱۰ سال پس از سردشت این مذاکرات منتج به منع جهانی سلاح‌های شیمیایی در چارچوب کنوانسیون منع گسترش سلاح‌های شیمیایی و تاسیس سازمان منع گسترش سلاح‌های شیمیایی شد.»

نگرانی از استفاده مجدد از تسلیحات شیمیایی

سال جاری مصادف با بیست‌مین سالگرد اجرای کنوانسیون منع گسترش سلاح‌های شیمیایی است. این کنوانسیون بیانگر تلاش‌های بین‌المللی برای حذف نهایی یک‌رده از سلاح‌های کشتار جمعی است. در حالی که در شرف رهایی جهان از سلاح‌های شیمیایی هستیم این مراسم برای همه یادآور ضرورت تعهد به این تلاش‌ها (حذف سلاح‌های کشتار جمعی) است. اگرچه دریافت گزارشتی در زمینه کاربرد سلاح‌های شیمیایی در سوریه و عراق مایه نگرانی است.

غرب آسیا

ادامه باج‌خواهی از قطر

بررسی ابعاد سناریوهای بحران دوحه

مهلتی که عربستان، امارات، بحرین و مصر به دوحه برای برآوردن خواسته‌های‌شان داده‌اند، روبه اتمام است؛ بنابراین، سه سناریو درباره این بحران قابل پیش‌بینی است.

سناریوی اول: تشدید محاصره و تحریم‌های جدید

به‌رغم اینکه جهان منتظر بود لیست خواسته‌های کشورهای مذکور گامی در جهت حل بحران باشد اما اعلام این لیست به چند دلیل بحران را وارد مرحله پیچیده‌تری کرد. به نظر می‌رسد این چهار کشور می‌خواستند توپ را به زمین قطر بیندازند تا دوحه را در صورت مخالفت با خواسته‌های‌شان مسئول اقدامات بحران بدانند. وزیر خارجه قطر گفت که ۱۳ خواسته کشورهای محاصره‌کننده برای این ارائه شده که قطر با آن مخالفت کند. عادل الجبیر، وزیر خارجه عربستان اعلام کرد که هیچ‌گونه مذاکراتی با قطر درباره این لیست صورت نمی‌گیرد و قطر باید این خواسته‌ها را به‌طور کامل اجرا کند. با این اوصاف به نظر می‌رسد که اوضاع به سمت تشدید محاصره قطر پیش برود و این محتمل‌ترین گزینه برای بحران باشد.

سناریوی دوم: تشدید فشار نظامی

به‌رغم اینکه این سناریو به دلیل لزوم دستیابی به چراغ سبز آمریکا بعید است اما باز به‌عنوان یک سناریو مطرح است. دست‌کم کشورهای محاصره‌کننده می‌توانند از این سناریو به‌عنوان یک اهرم فشار روانی استفاده کنند. مجله «الاهرام عربی» اعلام کرد که کشورهای تحریم‌کننده قطر در صورت مخالفت دوحه طرف ۷۲ ساعت تصمیم دارند پایگاه نظامی مشترکی را در بحرین احداث کنند و نوشت که این اقدام نخستین حضور نظامی ثابت مصر در منطقه خواهد بود.

سناریوی سوم: رسیدن به توافق برای حل بحران

این گزینه نیز در کوتاه‌مدت بعید است مگر اینکه اتفاق غیرمنتظره‌ای در مواضع یکی از طرف‌های بحران رخ دهد. اما در سایه ثبات مواضع کنونی که به نظر می‌رسد تغییر‌پذیر هم نیست، حل بحران از طریق مذاکره به این زودی‌ها محتمل نیست.

میانمار: اجازه ورود به ماموران سازمان ملل را نمی‌دهیم

کیا زیا، دبیر دائم وزارت خارجه میانمار اعلام کرد که این کشور جلوی ورود اعضای هیات تحقیقاتی سازمان ملل متحد درباره همدارها، شکنجه‌ها و تجاوزهای نیروهای امنیتی میانمار علیه مسلمانان قوم روهینجا را خواهد گرفت. وی گفت: «به سفارت‌های این کشور توصیه‌هایی اعلام شده که روادید ورود به میانمار از سوی کارکنان این هیات‌ها صادر نشود.»

بررسی لفاظی‌های اخیر آمریکا علیه ایران

از تغییر حکومت تا تهدید نظامی

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا

طی هفته‌های اخیر با سفر دونالد ترامپ به منطقه غرب آسیا و به‌طور خاص به سعودی تنور اظهارات ضد ایرانی آمریکایی‌ها گرم‌تر شده است، موضوعی که به نظر می‌رسد پروژه تهدیدسازی از ایران را وارد فاز جدیدی کرده است. بعد از وی کار آمدن دونالد ترامپ در آمریکا اتفاقاتی در رابطه ایران-آمریکا افتاد که تحلیلگران از آن به‌عنوان شرایط بحرانی یاد می‌کنند. ترامپ با انتخاب عربستان سعودی به‌عنوان اولین مقصد سفرهای خارجی به‌دنبال فرستادن این پیام به ایران بود که «دلار» یا به عبارتی «منافع اقتصادی یا مادی» عامل اصلی رابطه با ایران است. اگر در زمان پارک اوپاما مسائل حقوق بشری در اهمیت و اولویت بود و اوپاما تلاش می‌کرد چهره آمریکا را چهره‌ای روشنفکر نشان دهد و در ورای آن به‌دنبال منافع اقتصادی آمریکا باشد، دونالد ترامپ اما هیچ برپایی در نمایان ساختن چهره‌سخت از آمریکاندارد و علناً فریاد می‌زند «برای آمریکا عربستان سعودی شبیه به گاو شیرده است.»

آمریکا

ترامپ: ایران بزرگ‌ترین دولت تروریستی است

وی قرارداد یکصد میلیارد دلاری با مقامات عربستان سعودی منعقد و ایران را هم بزرگ‌ترین تهدید خود قلمداد می‌کند. دونالد ترامپ

ایران را «بزرگ‌ترین چالش آمریکا» و یک دولت تروریستی می‌خواند و در ورای این خوانش است که منافع اقتصادی و مادی از کشورهای حاشیه خلیج فارس طلب می‌کند. او همان تخریمی است که اعلان کرده بود کشورها باید برای پاسداری آمریکا از امنیت‌شان، هزینه آن را به آمریکا بپردازند و اینکه به خوبی در حال دریافت هزینه‌های این موضوع از عربستان سعودی است. در همین فضا است که هیجده‌های آمریکا علیه ایران شدیدتر و خصمانه‌تر می‌شود.

دونالد ترامپ در همان هفته‌های اول ریاستش بر کاخ سفید با انتشار توییت‌های جنجالی، تلاش کرد ایران را به‌عنوان یک تهدید بزرگ برای آمریکا «برنامه‌سازی» کند. او از همان ابتدا با بیان این نکته که «اوشبیه به اوپاما نیست و ایران باید قدر اوپاما را می‌دانست» تلاش کرد هزینه‌های این اقدامات را برای ایران افزایش دهد.

داغ شدن تنور تهدیدات ضد ایرانی

سفر اسفندماه بخشی از دولت عربستان به ریاست جانشین ولیعهد وقت (محمد بن سلمان) تنور اظهارات ضد ایرانی مقامات فعلی کاخ سفید را داغ‌تر کرد. به چند نمونه از این اقدامات در زیر اشاره خواهد شد.

کنگره آمریکا و طرح جامع تحریم‌های ایران

در همین خصوص اقدامات مجالس سنا و نمایندگان آمریکا نیز باید مورد توجه قرار گیرد. برای مثال مجلس سنا آمریکا با ۹۸ رأی موافق و دوری مخالف این طرح، موسوم به «اس. ۷۲۲» را به تصویب رساند. این مصوبه برای تبدیل شدن به قانون باید به

تقدیر حیدر العبادی از آیت‌الله سیستانی

حیدر العبادی، نخست‌وزیر عراق از آیت‌الله سیدعلی سیستانی، مرجع عالی‌قدر شیعیان عراق به دلیل حمایت‌های گسترده و مستمرش از نیروهای شجاع و فداکار عراقی در صفوف مختلف که در طول سه سال گذشته پیروزی‌های بزرگی را رقم زده‌اند و آخرین آنها پیروزی درخشان‌شان در موصل بود تقدیر و تشکر کرد.

یکی از دستاوردهای مبارزه با داعش در عراق و به‌طور خاص موصل ظهور بازیگری جدید در معادلات عراق به نام «حشد الشعبی» بوده است. پیش از این «حشد الشعبی» در آزادسازی مناطقی از جمله امرلی، ضلوعیه، بلد، دیالسی، دور، علم، ناحیه بغدادی، تکریت و انبار نقش داشته است.

نوطه سقوط موصل

سقوط موصل که برخی از کارشناسان آن را توطئه عربستان، ترکیه، قطر، اردن و آمریکا می‌دانند تنها چهار روز طول کشید، اما آزادسازی آن بیش از ۲۵۰ روز نفس گیر و پیچیده را برای مردم عراق رقم زد. ۲۰ خرداد ۱۳۹۳ بود که تروریسم به معنایی که اینک از آن تحت عنوان داعش یاد می‌شود، در عراق شکل گرفت. تکفیری‌ها با توجه به غافلگیری، ناکارآمدی و در برخی از موارد وابستگی بخش دیگری از ارتش این کشور به رژیم صدام، با نتوانستند یا تمایلی به مقاومت در برابر نیروهای تکفیری نشان ندادند و قریب به نیمی از خاک عراق را در زمان کوتاهی تحت‌سیطره خود در آوردند.

شکل‌گیری حشد الشعبی

از آغاز شکل‌گیری بحران در موصل عراق چهار گروه با تروریست‌ها دست به مبارزه زدند؛ ارتش عراق، پلیس اتحادیه (نیروهای ارتش تحت امر وزارت کشور عراق)، نیروهای پیشمرگه کرد و نیروهای حشد الشعبی. اما به دلیل ماهیت ساختارمند سه گروه نخست و فرسایشی شدن میدان نبرد با تروریست‌ها، مرجعیت عراق وارد میدان شد و فتوای معروف شکل‌گیری نیروهای مردمی برای حمایت از عراق را اعلام کرد. از آن پس نیروهای بسیج مردمی یا حشد الشعبی نقش قابل توجهی در آزادسازی مناطق عراق شکل‌گیری نیروهای مردمی برای حمایت از عراق را اعلام کرد. از آن پس نیروهای بسیج مردمی یا حشد الشعبی نقش قابل توجهی در آزادسازی مناطق عراق شکل‌گیری نیروهای مردمی برای حمایت از عراق را اعلام کرد.

در همین خصوص «آدام کیزنگر» سناتور جمهوری خواه ایالت ایلینوی و عضو کمیته روابط خارجی سنا آمریکا به ایران هشدار داد که احتمال درگیری با اسرائیل در منطقه را دارد.

نگاه‌ها از اسرائیل به ایران هدایت می‌کنیم

در همین خصوص «نیکسی هیل» نماینده آمریکا در سازمان ملل متحد در نشست کمیته روابط خارجی مجلس نمایندگان بیان داشته آمریکا در دوران دونالد ترامپ تلاش کرده است تا مسائل مورد بحث در شورای امنیت سازمان ملل متحد را از انتقاد به اسرائیل به سمت مسائل دیگر از جمله ایران هدایت کند. وی همچنین بیان کرده است: «سخت‌ترین مقابله با این موضوع تلاش خواهیم کرد. آنها اقدام به آزمایش و شلیک موشک‌های بالستیک کرده‌اند و اکنون می‌بینیم که آنها دارند برای بازیگران بد، سلاح می‌فرستند. بله، ما باید به مقابله با این موارد ادامه بدهیم، اما مشکل این است که روسیه آن را وتو خواهد کرد.»

دینار و راباکر: حکومت ایران باید تغییر کند

«دینا و راباکر» نماینده جمهوری خواه مجلس نمایندگان آمریکا که قبلاً با حمایت از حملات تروریستی داعش در تهران جنجال ایجاد کرده بود، خواستار تغییر رژیم در ایران شده و گفته است: «ما باید از آدم‌های خوب در ایران هم حمایت کنیم. به جای دادن ۱۵۰ میلیارد دلار به ظالمان، باید ببینیم از چه آدم‌هایی که با رژیم این کشور مخالف هستند می‌توانیم حمایت کنیم.»

اقدام نظامی گزینه مقابله با ایران است

وندی شرمین که از اعضای تیم مذاکره‌کننده سابق آمریکا در مذاکرات هسته‌ای ایران با گروه ۵+۱ بود نیز گفت: «اقدام نظامی، گزینه‌ای برای مقابله با برنامه هسته‌ای ایران بود و هنوز هم هست و حتی رئیس‌جمهور وقت، اوپاما دستور ساخت سلاح مناسب برای هدف قرار دادن تاسیسات فردو را نیز صادر کرده بود.» وندی شرمین در ادامه با ایراد اتهام به ایران در خصوص مسائل منطقه‌ای، تنش بین قطر و عربستان را ناشی از اقدامات منطقه‌ای ایران دانسته و گفته باید به ایران فشار آورد تا «اقدامات مخرب» خود را متوقف کند.

واشنگتن پست: آمریکا عامل هرج و مرج جهان

آمریکا به سبب اجرای طرح مارشال و همچنین به دلیل سیاست‌های خود در قبال کشورهای محور شکست خورده، بلافاصله پس از جنگ جهانی دوم، توانست به یک موقعیت بالای رهبری در سطح جهان دست یابد. روزنامه «واشنگتن پست» طی گزارشی درخصوص نقش این کشور در دنیا نوشت:

- سی‌با تاییدیه رئیس‌جمهور دولت آیزنهاور با سازمان اطلاعات انگلیس برای سرنگونی محمد مصدق، نخست‌وزیر وقت ایران تبابی کرد.
- دولت لیندون جانسون به صورتی نظام‌مند درباره مداخله آمریکا در ویتنام طی سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۷، نه‌فقط به افکار عمومی بلکه به کنگره آمریکا نیز دروغ گفت.
- دولت‌های ریگان و بوش از عراق تحت حاکمیت صدام در جنگ با ایران با ارائه کمک‌های چندین میلیارد دلاری فروش تسلیحات و ارائه اطلاعات حمایت کردند.

نقش راهبردی حشد الشعبی در آزادسازی موصل

اهمیت بسیج مردمی در نبرد با داعش

پیچیده و نفس‌گیر اطلاق شده که به گفته «ابو آلاء الولایی» فرمانده گردان‌های سیدالشهدای عراق نزدیک به پنج هزار تروریست داعشی در آن کشته شدند و بالغ بر ۱۰ هزار نفرشان نیز از موصل فرار کرده‌اند. حشد الشعبی در حالی خود را آماده عملیات امنیتی در عراق می‌کند که باید با نزدیک به پنج هزار داعشی که خود را در میان مردم عادی مخفی کرده‌اند مبارزه اطلاعاتی و امنیتی کند و این تازه شروع فصل جدید عملیات در عراق خواهد بود.

حمله داعش و شکل‌گیری حشد الشعبی

مسعود اسداللهی از کارشناسان منطقه غرب آسیا می‌گوید: «حمله داعش باعث شد موجود مقدسی به نام حشد الشعبی شکل بگیرد، حشد الشعبی نقش کلیدی در آزادسازی کل مناطق از جمله موصل داشت لذا این تشکیلات قانونی و ساختار آن به تصویب رسیده است.» اسداللهی با اشاره به اینکه آمریکا و عربستان نسبت به حشد الشعبی حساس و مخالف هستند گفت: «آمریکا به بهانه اینکه مردم موصل اهل سنت هستند با حضور حشد الشعبی در موصل به دلیل شیعه بودنشان مخالفت کرد و بهانه آورد که اختلاف در مذهب مشکل‌ساز است. این در حالی است که در حشد الشعبی مسیحی، ایزدی، شیعه و کرد عضو هستند، اگر آنها وارد می‌شدند زودتر از اینها موصل فتح می‌شود.» وی همچنین تصریح کرد: «حشد الشعبی ثمره مقدسی است، خداوند با حکمتش موجودی را درست کرد که در عراق ماندنی باشد.»

طرفیت اطلاعاتی حشد الشعبی

طرفیت این نیروی مردمی تا حدی بالا رفته است که «ابو آلاء الولایی» بیان می‌کند حشد الشعبی می‌تواند عملیات یافتن و مبارزه با تروریست‌های باقی‌مانده را انجام دهد؛ موضوعی که او معتقد است بیش از سه سال زمان نیاز دارد.

حمله داعش باعث شد موجود مقدسی به نام حشد الشعبی شکل بگیرد، حشد الشعبی نقش کلیدی در آزادسازی کل مناطق از جمله موصل داشت لذا این تشکیلات قانونی و ساختار آن به تصویب رسیده است

دوربین‌های دید در شب و دوربین‌های دیگر جمع تروریست‌های را رصد می‌کنند. مسعود اسداللهی با اشاره به اینکه حشد الشعبی «تل عفر» را محاصره کرد، افزود: «اما باز این بهانه از سوی آمریکا مطرح می‌شود که حشد الشعبی وارد تسل عفر نشود.»

حشد الشعبی در سیستم می‌ماند

درخصوص آینده حشد الشعبی نیز «محمد زارعی» از دیگر کارشناسان منطقه با بیان اینکه حشد الشعبی نماد ملیت عراق از طیف‌های مختلف است عنوان کرد: «حشد الشعبی در سیستم می‌ماند و نقش کاملاً برجسته‌ای پیدا خواهد کرد.» موفقیت حشد الشعبی در تحولات عراق بسیاری از کارشناسان را شکر داشت است که کلید موفقیت در سوریه نیز شکل‌گیری نیرویی شبیه به بسیج مردمی در این کشور است.

